

činnostech rozvíjet, musel by nastat proces reflexe a „zvědomění“ toho, co žáci v dovednosti naslouchat dělají nebo nedělají a jak by to měli dělat, aby to dělali lépe než dosud.

K tomu by se hodily otázky, které poskytují žákům zpětnou vazbu a vedou je k upevnění žádoucího jednání:

„Když jste tak pěkně sestavili myšlenkovou mapu a na nic jste v ní nezapomněli, řekněte, co jste všechno museli udělat, abyste to dokázali?“

„V myšlenkové mapě vám chybějí některé informace, které druhým skupinám neunikly. Můžete říct, jak se to stalo, že vám chybějí?“

Kritéria hodnocení a sebehodnocení (originální materiál z praxe):

Jméno žáka:	třída:		datum:
	☺	☹	☹
Žák svými slovy sdělí čtenou informaci	Sdělí hlavní myšlenky.	Sdělí větší část hlavních myšlenek.	Neumí reprodukovat hlavní myšlenky.
Žák odpoví na doplňující otázky	Dokáže zodpovědět většinu otázek.	Dokáže zodpovědět polovinu otázek.	Dokáže zodpovědět jen třetinu otázek.

Komentář k tabulce kritérií

Je to pěkná tabulka na výcvik části dovedností, které do čtení s porozuměním patří. Ale nesledujete dovednost naslouchat.

Toto hodnocení nesplňuje jedno z kritérií, která na hodnocení klademe, totiž **cílenost** – hodnocení má mířit k těm cílům, které jsme si vytyčili pro práci žáků.

2.2.3 Návrh kritérií pro hodnocení výkonu při naslouchání

	☺	☹	☹
žák neruší mluvčího	během řeči druhého se nebaví s nikým jiným, neskáče mluvčímu do řeči, nepošťuchuje druhé	vyruší mluvčího, ale sám se ukázní, případně omluví a dál už nevyrušuje	vyrušuje některým z popsaných způsobů a nechá toho, jen když ho upozorní paní učitelka
dává najevo, že naslouchá	udržuje oční kontakt s mluvčím; neverbálně dává najevo, že rozumí; nevěnuje se při naslouchání žádné další činnosti	neudržuje po celou dobu oční kontakt, ale neodvrací se a nevěnuje se žádné rušivé činnosti	odvrací se od mluvčího (např. se dívá z okna), hraje si s něčím, nevysílá k mluvčímu žádné signály, že mu naslouchá

vyjasňování (kladení doplňujících otázek)	když něčemu nerozumí, zeptá se (starší děti): počká, až mluvčí skončí, a pak se zeptá; nebo mu dá domluveným způsobem (např. zdvižením ruky) najevo, že chce něco říct	rozpozná, že nerozumí, ale neumí se zeptat; (starší děti): ptá se hned, nepočká, až dostane slovo	přijde na to, že nerozuměl, až když se ho někdo zeptá na něco z toho, o čem byla řeč (neumí odpovědět na otázku, shrnout text apod.)
parafrázování (starší děti) (ujištění o porozumění)	ujišťuje se, že řečenému porozuměl, tím, že určitou pasáž zopakuje svými slovy, může začít: „Říkáš, že...“ nebo „Rozumím tomu správně, že...“	parafrázuje, ale vkládá do toho příliš vlastní interpretace, nesnaží se vystihnout co nejpřesněji to, co říkal mluvčí	ve své reakci vůbec nenavazuje na to, co bylo řečeno, ale na svou interpretaci

Sebehodnocení výkonu při naslouchání

			
neruším toho, kdo mluví (paní učitelku nebo kamaráda)	neskákal/a jsem do řeči paní učitelce nebo kamarádovi nebavil/a jsem se nepošťuchoval/a jsem	přihodilo se mi, že jsem vyrušil/a paní učitelku nebo kamaráda, který mluvil, ale hned jsem toho nechal/a	opakovaně jsem skákal/a paní učitelce nebo kamarádovi do řeči nebo: bavil/a jsem se nebo: pošťuchoval/a jsem kamaráda
dávám najevo, že naslouchám	díval/a jsem se na paní učitelku nebo kamaráda, který mluvil, a udržoval/a jsem s nimi oční kontakt; přikyvoval/a jsem, aby paní učitelka nebo kamarád viděli, že rozumím; když mluvili, nedělal/a jsem nic dalšího	nedíval/a jsem se na paní učitelku nebo na kamaráda po celou dobu, ale nedělala jsem nic dalšího	nedíval/a jsem se na paní učitelku nebo na kamaráda skoro vůbec odvracel/a jsem se (díval/a jsem se z okna) hrál/a jsem si s něčím
vyjasňování (kladení doplňujících otázek)	když jsme nerozuměl/a, zeptal/a jsem se – (starší děti): ale počkal/a jsem, až paní učitelka nebo kamarád skončí, a pak jsme se zeptal/a přihlásila jsem se a pak jsem se zeptal/a	nerozuměla jsem tomu, když paní učitelka nebo kamarád říkala..., ale neuměla jsem se zeptat (starší děti): stalo se mi, že jsem se zeptal/a hned bez přihlášení a rušil/a jsem	při naslouchání jsem nepřišel/la na to, že jsem neporozuměl/a (neuměl/a jsem odpovědět na otázku, shrnout text apod.)
ujistím se, že jsem porozuměl/a (starší děti – od 4. či 5. třídy)	než jsem navázal/a na kamarádovu řeč, nejprve jsem svými slovy zopakoval/a, co řekl, abych se ujistil/a, že mu dobře rozumím	přeříkal/a jsem to, co jsem slyšel/a, ale spíš jsem to jen zopakovala, než abych se to snažil/a vyjádřit vlastními slovy a s porozuměním	vůbec jsem nehleděl/a na to, jak kamarád myslí to, co říká; nepokusil/a jsem se to přeříkat